

Plenum

Torsdag 7.9.2023 kl. 16.00—18.13

2.3. Muntlig fråga om nedskärningar i social- och hälsovårdsbranschen (Eeva Kalli cent)

Muntligt spørsmål MFT 3/2023 rd

Muntlig frågestund

Talman Jussi Halla-aho: Nästa fråga, ledamot Kalli, varsågod.

Debatt

16.24 **Eeva Kalli kesk:** Arvoisa puhemies! Meidän täytyy todella turvata suomalaisten työpaikat, mutta kyllä meidän täytyy turvata myös suomalaisten palvelut: vanhus- ja terveyspalvelut, lasten ja nuorten palvelut, perheiden palvelut, ihmisten arjen kannalta tuiki tärkeät lähipalvelut. Suomen talous pitää laittaa kuntoon, mutta on lyhytnäköistä ja väärin tehdä se leikkaamalla sosiaali- ja terveyspalveluista. Sitä hallitus nyt kokoomuksen ja perussuomalaisten johdolla on tekemässä, leikkaamassa sosiaali- ja terveyspalveluista, keskittämässä palveluita. Tämä tarkoittaisi entistä pidempiä hoitajajonoja sekä entistä kauempana olevia terveyskeskuksia, neuvoloita ja vanhainkoteja. Tämä tarkoittaisi pidemmällä sihdillä myös entistä kovempia kustannuksia niin inhimillisesti kuin taloudellisesti arvioiden.

Arvoisa puhemies! Tämä kehitys ei ole mikään välttämättömyys. Se on valinta. Se on hallituksen linja- ja arvovalinta. Keskustan mielestä tasa-arvoiset palvelut pitää turvata jokaiselle suomalaiselle. [Puhemies koputtaa] Arvoisa ministeri Juuso, kertokaa hoitoa ja hoivaa tarvitseville ihmisille ja kertokaa suomalaisille: miksi te leikkaatte sosiaali- ja terveyspalveluista ja keskitätte lähipalveluita?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Juuso, olkaa hyvä.

16.26 **Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistus viime kaudella on mielestäni osasy s siihen, että olemme siinä tilanteessa kuin tällä hetkellä olemme. Hallituksen tavoitteena on korjata tilanne. Hallituksen tavoitteena on myöskin parantaa lähipalveluja ja parantaa palvelujen saatavuutta ja myöskin jatkuvuutta. Meillä on hallitusohjelmassa siitä useita kirjauksia. Nyt valitettavaa on, että hyvinvointialueilla ollaan lähdössä säästämään sillä vanhalla tavalla eliikkä keskittämällä, ja sitä ei tämä hallitus suosi, vaan meillä on muita työkaluja siellä hallitusohjelmassa. [Keskeltä: Mitä ne on?]

Mitä tulee rahoitukseen, niin hyvinvointialueiden rahoituksesta vastaa ministeri Ikonen, niin että siltä osalta jätän hänen vastattavakseen. [Antti Kurvinen: Vastuun pakoilua! — Välihuutoja]

Punkt i protokollet PR 22/2023 rd

Puhemies Jussi Halla-aho: Ministeri Ikonen, olkaa hyvä.

16.27 Kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tällä erää, kun me katsotaan hyvinvointialueitten tilannetta, siellä on tällä hetkellä iso haaste heillä myöskin rakentaa ihan tätä koko viime hallituksen säätämän lakiuudistuksen toteutusta. Sinne on nyt tehty se hallinnonuudistus, ja seuraavaksi on vuorossa palvelureformi, palveluitten uudistaminen, että me saamme viimeinkin ihmiset oikea-aikaisesti hoitoon ja sitä kautta kehitettyä sitä palveluihin pääsyä, riittävän aikaista tukea ja myöskin palveluitten vaikuttavuutta. Se kaikkein tärkein työ tehdään juuri tässä sisällön muuttamisessa, jotta me saamme sen rahoituksen riittämään. Samaan aikaan me uudistamme myöskin rahoitusmallia ja tuomme entistä ennakoivampaa ohjausta hyvinvointialueille, jotta he voivat onnistua tässä haastavassa tehtävässään.

Sote-menot tulevat kasvamaan joka vuosi tulevaisuudessa. Meidän tavoite on ainoastaan taittaa sitä kasvukäyrää hiukan, niin että nämä rahat riittävät myöskin tulevaisuuden hyvinvointipalveluitten järjestämiseen. Pyrimme huolehtimaan siitä, että ihmiset saavat palvelun nyt ja tulevaisuudessa. — Kiitoksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Nyt pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä tähän aiheeseen liittyen, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Kalli, olkaa hyvä.

16.28 Eeva Kalli kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Lähipalveluiden turvaaminen todella vaatii työtä sekä hyvinvointialueilla valittujen päättäjien toimesta että valtakunnanpolitiikassa. Tänä vuonna hyvinvointialueiden menot ylittävät tulot noin miljardilla eurolla, ja tämä johtuu muun muassa — aivan oikeutetuista — palkankorotuksista ja kustannustason yleisestä noususta. Hyvinvointialueille siirtyneiden palveluiden kustannukset ovat nousseet siis ennakoitua merkittävästi enemmän. Hyvinvointialueet joutuvat kattamaan tämän syntyvän vajeen vuoteen 26 mennessä, ja tämä tarkoittaisi, että seuraavien vuosien aikana säästöjä olisi tehtävä rajusti.

Arvoisa hallitus, tässä tilanteessa hyvinvointialueille täytyy antaa lisää aikaa ja työrauha talouden tasapainottamiseen. Sen sijaan työrauhan ja lisääjän sijaan te uhkaatte alueita lisäleikkauksilla. Onko hallitus ajamassa hyvinvointialueet tilanteeseen, jossa niiden on suljettava siis lähipalveluita ja rajattava palveluihin pääsyä merkittävästi? [Antti Kurvinen: Kokoomuksen linja!] Kysynkin ministeri Ikoselta: miten hallitus huolehtii siitä, [Puhemies koputtaa] että kaikilla hyvinvointialueilla on edellytykset turvata yhdenvertaiset ja tasa-arvoiset lähipalvelut kaikille suomalaisille?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Ikonen, olkaa hyvä.

16.29 Kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tapasin juuri tänään kaikki hyvinvointialueitten johtajat, ja kävimme heidän kanssaan näitä yhdessä. Uskon, että tämä on semmoisen hyvän yhteistyön paikka, eli haetaan ratkaisuja yhdessä. Sillä tavalla me löydämme niitä parhaita ratkaisuja. Kyllä meillä kaikilla on varmasti tässäkin salissa, niin kuin jokaisella hyvinvointialueen päättäjällä ja johtajalla, halu turvata ne hyvät palvelut, mutta kysymys on siitä, että meidän pitää samaan aikaan turvata myöskin se, että myöskin tulevat sukupolvet pystyvät saamaan näitä palvelui-

Punkt i protokollet PR 22/2023 rd

ta. Siitä syystä nyt on paikka hakea niitä parhaita käytäntöjä. Nyt on tosiaan tehty vasta se hallinnon siirto. Hyvinvointialueet tekevät tällä hetkellä töitä vielä sillä vanhalla mallilla, ja siellä haetaan — tämä on se rohkein uudistamisen paikka — niitä parhaita käytäntöjä, jaetaan niitä käytäntöjä ja otetaan niitä käyttöön. Eli siinä mielessä uskon, että tulevina vuosina tullaan niitä saamaan. Heillä on kaikilla alueilla tekeillä omat suunnitelmat, millä tavalla näihin palveluihin voidaan päästä, ja niissä haetaan myöskin uudenlaisia tekemisen tapoja. — Kiitoksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Nurminen, olkaa hyvä.

16.30 Ilmari Nurminen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ministeri Juuso, kerroitte täällä, että palvelut paranevat ja lähipalveluista pidetään huolta, mutta kyllä jollain tavalla sanat ja teot ovat täysin ristiriidassa. Me tiedetään esimerkiksi, että meillä hyvinvointialueilla hallitus leikkaa rahoitusta merkittävästi, sosiaali- ja terveydenhuollosta 1,4 miljardia. Leikataan sosiaaliturvasta, leikataan hoitotakuusta, mikä me ollaan säädetty ja millä ihmisten pitäisi päästä hoitoon aikaisemmin. Aloitimme vammaispalvelulain heikennysten käsittelyn tänään. Ikäihmisten ympärivuorokautisen hoidon henkilöstömitoitusta halutaan avata ja heikentää. [Sanna Antikainen: Nyt oli taas hallitusohjelma jäänyt lukematta!] Voitteko avata vähän tarkemmin, millä tavalla te parannatte? Täällä on kysytty esimerkiksi omaishoitajista, ja en kyllä löydä, että latin latia heille olisi teidän puoleltanne tulossa, niin että voitteko avata vähän tarkemmin näitä, mitä esititte?

Puhemies Jussi Halla-aho: Ministeri Juuso, olkaa hyvä.

16.31 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä oli niin monta kysymystä, että en varmasti kaikkiin ehdi vastaamaan.

Nyt, kuten edustaja Nurminen hyvin tietää, hyvinvointialueiden valtuutetut ovat avainasemassa siinä, millä tavalla niitä sopeuttamisohjelmia siellä hyvinvointialueilla toteutetaan. Ministeriöt tulevat tukemaan ja ohjaamaan hyvinvointialueita tässä työssä. Me tulemme antamaan työkaluja, millä tavalla parannamme palveluja. Tarkoitus on, että palveluun pääsee nopeasti, portaattain sitä palvelujärjestelmää. Hoitoonpääsy on erittäin tärkeää. Tämä 14 vuorokautta, mikä tuli nyt voimaan syyskuun alussa, on erittäin tärkeä asia. Se on kylläkin viime hallituksen nuijima, ja toivomme, että siihen päästään, koska pelkästään se on todella hyvä asia, että ihmiset pääsevät ajoissa hoitoon.

Mitä tulee omaishoitajiin, niin omaishoitajien tilannetta ollaan monella tapaa parantamassa, ja hallitus tunnistaa omaishoitajien tärkeyden tässä yhteiskunnassa. [Puhemies koputtaa] — Nyt tuli minuutti täyteen, niin että pakko lopettaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Saarikko, olkaa hyvä.

16.33 Annika Saarikko kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvinvointialueet ovat siis vastuussa siitä, että Suomessa olevien ihmisten tärkeimmät palvelut toteutuvat. [Välihuuto eduskunnasta] Ne tukevat ja ne syntyvät perustuslain tukemana ja takamana. Nyt me ollaan semmoisessa tilanteessa, että alueet ovat jo lähtökohtaisesti taloudessa pakkasella. Siitä huolimatta, että viime hallitus teki sinne loppusuoralla kehyksensä puitteissa lisämäärärahan, niin joka tapauksessa tämä tilanne koronan hoivavelasta, hinto-

Punkt i protokollet PR 22/2023 rd

jen noususta ja oikeudenmukaisesta palkkaratkaisusta hoitoalalle on tehnyt tilanteen kes-tämättömäksi.

Te puhutte aivan oikein yhteisistä ratkaisuksista ja palveluiden uudistamisesta, mutta tämä teidän ehdotuksenne jo valmiiksi taloudellisesti tiukassa tilanteessa johtaa siihen, että tulee 1,4 miljardia euroa lisäleikkauksia. Puhutaan vaan siitä, että tulee lisää rahaa — totta kai, koska palveluiden tarve kasvaa — mutta siitä te otatte päältä tämmöisen summan pois. Joku mittakaava on hyvä hahmottaa.

Pelkästään se yksi rivi hallitusohjelman leikkauksissa, 874 miljoonaa, [Puhemies koputtaa] jonka te syötätte alueille, että tehkää leikkaukset, [Puhemies: Ja kysymys?] on yhtä paljon kuin 17 000 hoitajaa tai yhden kokonaisen hyvinvointialueen rahoitus. [Puhemies: Edustaja Saarikko!] Miten te aiotte tämän käytännössä toteuttaa, ja voitteko harkita näiden leikkausten perumista? [Kimmo Kiljunen: Hyvä kysymys!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Muistutan yhden minuutin aikarajasta kaikkia edustajia ja ministereitä. — Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

16.34 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Puhun mielelläni mittakaavasta. Tiedämme, että hyvinvointialueiden kustannukset, ne soteen menevät, ovat noin 28 prosenttia budjetista. Se on valtava kokonaisuus. Ja kuten edustaja totesi, nämä ovat luonnollisesti kasvussa. Pelkästään meidän demografinen kehitys, ikäsidonnaisten menojen kasvu ja hoidontarpeen kasvu nostavat koko ajan näitä menoja. Samaan aikaan esimerkiksi viime vuosien inflaatiokehitys vaikuttaa tähän. Rahoituksessa on indeksiehto, joka nostaa näitä automaattisesti.

Tämä malli ja rahoitusmalli on edellisen hallituksen luoma, koko tämä uudistus, ja me kyllä pyrimme toimimaan sen puitteissa, kuten on sanottu. [Välihuutoja] Sitä ei hallitusohjelmassa avata. Samaan aikaan nämä summat ovat niin suuria, että mikäli me emme pysty tätä kustannusten kehitystä hillitsemään lainkaan, niin meillä ei ole tulevaisuudessa enää hyvinvointijärjestelmää. Miljardit paukkuvat. Meillä ei ole varaa tällaiseen järjestelmään ja sen ylläpitämiseen, [Puhemies koputtaa] mikäli me emme tee tuottavuustoimia ja tehostamisia alueilla. [Jussi Saramo: Varaa on antaa sijoittajille verottomia tuloja!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Valkonen, olkaa hyvä.

16.35 Ville Valkonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Toimivat ja laadukkaat sosiaali- ja terveyspalvelut ovat hyvinvointiyhteiskunnan ytimessä — aivan hyvinvointiyhteiskunnan ytimessä. Jokainen ikäihminen ansaitsee hyvää hoivaa ja jokainen sairastunut laadukasta ja ripeää terveydenhuoltoa. Mutta on rehellistä tunnustaa, että palvelut voidaan järjestää ainoastaan taloudellisen kantokyvyn puitteissa, ja on rehellistä tunnustaa myös se, että tämän hetken lisäksi palveluja ansaitsevat myös suomalaiset 30—40-luvulla. Tästä on kyse. Jos me emme nyt saa kustannuskehitystä näissä sosiaali- ja terveyspalveluissa hallintaan paremmalla tavalla, tulevaisuudessa tämäntyyliset palvelut eivät enää ole arkipäivää Suomessa. Tämä on epämukava fakta. Valtiovarainministeri Purra, terve talous on hyvinvoinnin perusta ja edellytys. Mitä siitä seuraisi 30-luvulla, [Puhemies koputtaa] jos nyt emme saa kustannuskehitystä hallintaan?

Puhemies Jussi Halla-aho: Ministeri Purra, olkaa hyvä.

Punkt i protokollet PR 22/2023 rd

16.36 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tässä hallituksessa kaikki puolueet ovat sitoutuneet siihen, että me käänämme tätä talouden kuvaa, me käänämme tätä velkalaivaa. Kuten edellisessä vastauksessani kuvasin, mikäli me emme näin tee, tulevilla sukupolvilla ei ole hyvinvointijärjestelmää.

Suomessa maksajien ja saajien osuus on kroonisesti epätasapainossa, ja siihen vaikuttaa erityisesti tämä ikääntyminen mutta myös se, että Suomessa työllisyys on edelleen liian alhaista. Tähän hallitus pyrkii toimimaan, muuttamaan tätä rakenteellisilla uudistuksilla ja myös tekemällä budjettiin suoria menosopeutuksia.

Yksinkertaisesti: järjestelmän korjaaminen vaatii monenlaisia toimia, ja tämä hallitus, toisin kuin edellinen, on siihen valmis.

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Meriluoto, olkaa hyvä.

16.37 Laura Meriluoto vas (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Kuten tässä on kuultu, niin hyvinvointialueitten harteille on asetettu iso tehtävä hillitä julkisen sektorin kulujen kasvua, ja se onkin hyvin mahdollista tehdä edellisen hallituksen sote-uudistuksen pohjalle, mutta sen toteutumiseksi painopistettä tulee saada siirrettyä erityistason palveluista ennalta ehkäiseviin ja perustason palveluihin. Tätä ei kuitenkaan inhimillisesti kestävästi voi toteuttaa ilman riittäviä resursseja; toiminnan kehittäminen vaatii aikaa ja rahaa. Hallitus aikoo kuitenkin leikata hyvinvointialueilta, kuten myös ennalta ehkäisevää työtä tekevilta järjestöiltä. Samalla se muun muassa lisää toimeentulotuen saajien määrää ja tekee sairastamisesta kalliimpaa. Kysynkin nyt: miten hallitus aikoo turvata hyvinvointialueiden äärimmäisen tärkeän kehittämistyön perustason ja ennalta ehkäisevien palveluiden vahvistamiseksi, kun se samalla on leikkaamassa satoja miljoonia niiden ennestään niukoista resursseista?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Juuso, olkaa hyvä.

16.38 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvinvointialueet ovat haastavassa tilanteessa — me tiedämme sen kaikki. Tämä hallitus ja sosiaali- ja terveysministeriö tulevat käynnistämään hallitusohjelman mukaisesti niin sanotun palvelureformin, ja sen valmistelu tullaan käynnistämään jo tänä syksynä. Palvelulainsäädäntö sekä siihen liittyvä ohjaus uudistetaan vastaamaan uusia sote-rakenteita ja valtakunnallisia sote-tavoitteita, mukaan lukien se kustannusten hillitsemisen tavoite. Tässä reformissa painotetaan nimenomaan ennalta ehkäisyn sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen merkitystä. Sen lisäksi riittävät ja saavutettavat peruspalvelut sekä vaikuttavat hoitomuodot ovat välineitä kustannuskehityksen hillitsemiseen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Wickström, varsågod.

16.39 Henrik Wickström r (vastauspuheenvuoro): Vårderade talman, arvoisa puhemies! Mielestäni on hyvä, että me keskustelemme hyvinvointiyhteiskunnan keskeisimmistä asioista eli sosiaali- ja terveys- ja pelastuspalveluista ja niiden tulevaisuudesta.

Punkt i protokollet PR 22/2023 rd

När regeringspartierna förhandlade om regeringsprogrammet så måste man konstatera att utmaningarna var väldigt många. Vi har långa vårdköer, brist på personal och också brist på finansiering.

Hallitusohjelmasta haluan kuitenkin nostaa esiin yhden keinon, jolla me toivomme, että saisimme hoitojonoja purettua, ja se liittyy Kela-korvauksiin. Kaikista vaihtoehtoista, jotka olivat hallitusneuvotteluissa pöydällä, tämä oli yksi konkreettinen keino, jolla voisimme lähteä purkamaan aktiivisesti hoitojonoja perusterveydenhuollossa. Siksi kysynkin ministeri Sanni Grahn-Laasoselta: millä tavalla valmistelu etenee tämän Kela-korvauksiin suunnatun reilun 300 miljoonan euron paketin suhteen?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Grahn-Laasonen, olkaa hyvä.

16.40 Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies, ja kiitos kysymyksestä! Tämä oli nimittäin yksi ratkaisu ja yksi keino, jonka hallitus ottaa käyttöön. Meillä on mahdollisuus käyttää tämän hallituskauden aikana, kun on priorisoitu, 355 miljoonaa euroa Kela-korvausten korottamiseen. Eli ihmisillä on mahdollisuus mennä korotetulla Kela-korvauksella nopeasti hoitoon lääkäriin, ja tätä kautta pääsemme purkamaan jonoja jo hyvin nopeasti. Tavoite on ottaa malliin Kela-korvausten korottaminen nykyisen lainsäädännön pohjalta jo viimeistään ensi vuoden alusta, ja sitten valmistelemme myös semmoista uutta Kela-korvausmallia, joka olisi vielä toimivampi ja parempi ja pitkän aikavälin ratkaisu, jolla pystytään nimenomaan näihin kipukohtiin puuttumaan eli helpottamaan hyvinvointialueiden tilannetta, purkamaan jonoja ja mahdollistamaan se, että ihmiset saavat hoidon, jonka he tarvitsevat, mahdollisimman nopeasti.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kurvinen, olkaa hyvä.

16.41 Antti Kurvinen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ensinnäkin haluan sanoa ministeri Ikoselle, että ovathan nämä kauniita ja upeita sanoja, ”uudistaminen” ja ”yhteistyö”, mikä tarkoittaa, että puolitoista miljardia otetaan pois ihmisten välttämättömiä peruspalveluja tarjoavilta hyvinvointialueilta.

Ministeri Purra, ette te voi syyttää edellistä hallitusta ja edellistä eduskuntaa siitä, että te otatte puolitoista miljardia pois lastensuojelusta, otatte puolitoista miljardia pois vanhusasumispalveluista ja otatte puolitoista miljardia pois terveyskeskuslääkäreiltä. Tämä Orpon hallituksen politiikkahan tulee tarkoittamaan sitä, että entistä useampi nuori nainen synnyttää tienposkeen, kun on pidemmät palvelumatkat, ja entistä useampi ikääntynyt rouva lähiöissä joutuu kulkemaan pitkiä matkoja ihan perusterveydenhuollon toimenpiteitä varten. Tätä tämä tarkoittaa, mutta tähän on tuttu linja kokoomukselta. Kokoomus on aina halunnut keskittää lähiöistä ja maaseutukunnista palvelut keskuskaupunkeihin. Mutta kysyn nyt, varapääministeri, valtiovarainministeri Riikka Purra: mitä perussuomalaiset sai siitä, [Puhemies koputtaa] että te hyväksyitte kokoomuksen sote-palvelujen keskittämisen?

Puhemies Jussi Halla-aho: Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.43 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kuten edustaja tietää, niin täällä kyselytunnilla ei vastata puoluepoliittisesti näihin

Punkt i protokollet PR 22/2023 rd

kysymyksiin. [Antti Kurvinen: Te olette varapääministeri!] Me emme lainkaan syytä edellistä hallitusta siitä, että me joudumme tekemään sopeuttavia toimia, [Välihuutoja] mutta mikäli te olisitte aloittaneet tämän työn sen sijaan, että lisäsitte kaikkia menoja, myös koronaan ja Ukrainan sotaan liittyvien ulkopuolisia menoja, joka vuosi, niin tämä työ olisi meille hieman helpompaa. [Välihuutoja vasemmalta] Mutta se ei ole, mutta kuten jo puheenvuorossani aiemmin kuvasin, me olemme valmiit tähän haasteeseen. Te ette varmasti tee asiaa yhtään helpommaksi, mutta siihenkin me olemme tottuneet.

Puhemies Jussi Halla-aho: Vielä edustaja Kalli tähän kysymykseen. Olkaa hyvä.

16.43 **Eeva Kalli kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Onhan tämä nyt melkoista. Eihän tässä ole nyt kyse edellisestä hallituksesta tai sitä edellisestä hallituksesta, eikä tässä oikeastaan ole kyse edes hallituksesta tai oppositiosta, vaan tässä on kyse, arvoisa puhemies, suomalaisten palveluista, suomalaisten tuiki tärkeistä lähipalveluista. Keskusta on valmis auttamaan hallitusta etsimään ratkaisuja siihen, miten rahoitusta ja ohjausta voisi uudistaa, jotta hyvinvointialueilla olisi aidot mahdollisuudet tehdä kestävää uudistamista ja pelastaa suomalaisten lähipalvelut. Olemme tähän yhteistyöhön enemmän kuin valmiit, koska tällä ohjauksella, jota, hallitus, te nyt esitätte, hyvinvointialueet ovat pakotetut tekemään lyhytnäköisiä säästöjä, jotka tulevat myös taloudellisesti arvioituna pidemmän päälle kalliiksi. Siksi kysyn vielä viimeisen kerran: arvoisa hallitus, oletteko valmiita arvioimaan hyvinvointialueiden rahoitusta koskevia päätöksiä uudelleen? Sen voi aloittaa perumalla suunnittelemanne säästöt [Puhemies koputtaa] ja tekemällä ohjauksesta muutokin joustavampaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.45 **Pääministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä edustaja Kallin puheenvuoro yhteistyöajatuksineen on tietenkin hyvä, mutta se oli kovin eri sukoa kuin edustaja Kurvisen vähemmän yhteistyöhenkinen puheenvuoro.

Haluan kommentoida ensin sitä, että jos puhutaan keskittämisestä, niin valitettavasti on niin — ketään syyttelemättä — että tämä malli, joka on nyt luotu sosiaali- ja terveystalouteen, keskittää. Se keskittää itsessään palvelut. Se keskittää itsestään palvelut, ja kyllä siitä ovat vastuussa ennen kaikkea ne puolueet, jotka olivat siinä edellisessä hallituksessa. [Välihuutoja]

Toinen asia on se, että kun alun perin sote-uudistusta lähdettiin tekemään, haettiin säästöjä ja haettiin kustannustason nousun hillitsemistä, ja se jäi tästä mallista kokonaan pois. Siksi me ollaan siinä tilanteessa, että kulut kasvavat samaan aikaan kun hoidon tarve kasvaa ja väestö ikääntyy. Tämä on todella vaikea yhtälö. Hallitus lähtee ratkomaan niitä ongelmia, samaan aikaan parantamaan tuottavuutta ja tuomaan uusia työvälineitä soten sisälle, jotta ihmiset pääsevät hoitoon. [Puhemies koputtaa] Pakko siitä taloudestakin on huolehtia. Se pääsi teiltä unohtumaan.

Frågan slutbehandlad.